

PROF. DR. RUDOLF MARTIN †

RUDOLF MARTIN †

Het bericht van zijn overlijden kwam ons niet onverwacht! Lang, zeer lang reeds wisten wij, zijne vrienden, dat Martin lijdende was aan eene ernstige ziekte, die langzaam maar zeker zijne krachten ondermijnde en waarvan herstel nauwelijks kon worden verwacht. Maar wij wisten ook, dat hij zich op zijn ziekbed niet gewonnen gaf, dat hij tot het allerlaatst aan den arbeid wilde blijven, dat zijn belangstelling voor het vak zijner keuze, alsook voor zijne medewerkers en vrienden behouden bleef. In den namiddag van den 11en Juli sloot hij het moede oog.

Rudolf Martin werd in 1864 te Zürich geboren. Na aan de Universiteiten van Freiburg i/B. en Leipzig te hebben gestudeerd behaalde hij den doctorstitel in de filosofie op een proefschrift over Kant. Weldra echter begonnen meer de biologische problemen zijn aandacht te trekken, ongetwijfeld onder den invloed van mannen als Wiedersheim en Weismann, wier lessen hij had gevolgd.

Geruimen tijd ook vertoefde Martin voor zijne studies in Frankrijk, Engeland en Spanje, zich meer en meer tot de studie der anthropologie aangetrokken gevoelend. In het jaar 1899 werd hij buitengewoon hoogleeraar, in 1905 ordinarius in de anthropologie aan de Universiteit te Zürich. Aldaar reeds begon hij de voorbereidende werkzaamheden voor zijn belangrijk en veelomvattend leerboek, zijn standaardwerk „Lehrbuch der Anthropologie”, eerst in 1914 verschenen, waarin op zoo voortreffelijke wijze de nieuwe methoden van het somatisch-anthropologisch onderzoek, met de resultaten daarvan, zijn beschreven geworden.

Echter bleef Martin's arbeid volstrekt niet tot studeerkamer en laboratorium beperkt. Zelf trok hij meermalen op onderzoek uit in vreemde werelddeelen; ook in het veld heeft hij zijn sporen ruimschoots verdiend! Zoo is vooral bekend geworden zijn studiereis in het Schiereiland Malakka, waarvan de resultaten zijn neergelegd in zijn uitnemend werk „Die Inlandstämme der Malayischen Halbinsel”, reeds in 1905 te Jena verschenen, stellig een der beste werken betreffende den Indischen Archipel. Het omvat niet alleen Martin's anthropologische onderzoekingen, maar eveneens belangrijke geografische, historische, ethnografische en linguïstische gegevens.

In het jaar 1911 nam Martin, om gezondheidsredenen, afscheid van Zürich, aldaar opgevolgd door Otto Schlaginhaufen, en vestigde hij zich te Parijs, om daar zijn leerboek te voltooien. Bij het uitbreken

van den oorlog moest hij echter Frankrijk verlaten, waardoor zijn wetenschappelijk materiaal, alsook zijne kunstschaten grootendeels voor hem verloren gingen. Zoo kwam hij in München, alwaar hem spoedig, als opvolger van Ranke, een professoraat in de physische anthropologie werd aangeboden. In München begon Martin allereerst de anthropologische en praehistorische verzamelingen te reorganiseeren; daarnaast echter ving hij een niet minder verdienstelijk werk aan, namelijk een uitgebreid lichamelijk onderzoek der Duitsche schooljeugd, met de bedoeling vast te stellen den funesten invloed van den wereldoorlog op de fysiek dezer kinderen, tevens de middelen aangevend, waardoor verbetering kon worden verkregen. Tevens werd, in 1924, met de uitgave van den „Anthropologischer Anzeiger” begonnen, waarin, ten behoeve der vakgeleerden, naast oorspronkelijke studies, de over het geheele gebied der somatische anthropologie nieuw-verschenen geschriften vermelding, ten deel ook bespreking vinden.

Naast dit alles wist Martin nog den tijd te vinden voor verschillende détail-studies, wakker bijgestaan door zijne begaafde vrouw, Dr. Stefanie Oppenheim, aan welke wij eveneens zeer belangrijke studies op anthropologisch gebied te danken hebben.

Zijn overlijden, thans, zal stellig ook diep betreurd worden door diegenen, welke trachten in de wereld der anthropologen de internationale toenadering en samenwerking weder tot stand te brengen. Want juist Martin's verstandig en bedachtzaam optreden, alsook zijne vriendelijke, reeds toegezegde, medewerking, zouden daaraan zeker zeer ten goede zijn gekomen.

In waarheid kan men verklaren, dat Martin's leven beteekende: werken; werken tot het oogenblik, dat zijne krachten waren uitgeput.

Wij, die hem hebben gekend, vak- en ambtsgenoten, zijn leerlingen tevens, wij staren hem na, den beminnelijken man, dankbaar voor al wat hij deed voor het studievak, waaraan hij zijn zwakke gezondheid ten offer bracht en waarvoor hij, door zijn enthousiast en opwekkend voorbeeld zoovele jongeren wist te winnen.

„Sammlung von Beobachtungsgrundlagen, Ausbildung neuer Methoden, Zusammenfassung des von anderen und ihm selbst Erreichten und endlich Anwendung der neuen Methodik zum Wohle des Mitmenschen, das sind die vier, mir besonders hervorstehenden Teile in Rudolf Martin's wissenschaftlichen Werken” — zoo is het, goed overdacht, door Prof. Erich Kaiser aan zijn graf gezegd.

Inderdaad: „Reichlich war das, was er gab”!

J. P. KLEIWEG DE ZWAAN.